

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δημοσιονομική ικανότητα και αυτόματοι σταθεροποιητές στην οικονομική και νομισματική ένωση»

(2017/C 207/04)

Εισηγητής: ο κ. Carl Fredrik Graf (SE/EPP), μέλος του δημοτικού συμβουλίου Halmstad

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

II. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. αναγνωρίζει ότι το ευρώ προοριζόταν να αποτελέσει ασπίδα κατά των συναλλαγματικών διακυμάνσεων και σχεδιάστηκε ως ένα εργαλείο για την εξασφάλιση καλύτερης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Ωστόσο, η εισαγωγή του ευρώ έχει εξαλείψει τις πολιτικές λύσεις για την απορρόφηση των ασύμμετρων κλυδωνισμών όπως, για παράδειγμα, την υποτίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας·

2. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η οικονομική και νομισματική ένωση (ONE) παρουσιάζει αδυναμίες από την καθιέρωσή της στο πλαίσιο της Συνθήκης του Μάαστριχτ, σύμφωνα με την οποία η νομισματική πολιτική εντάχθηκε στην ευρωπαϊκή σφαίρα αρμοδιοτήτων, ενώ η δημοσιονομική πολιτική εξακολούθησε να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και πλαισιώθηκε απλώς από διατάξεις σχετικά με έναν χαλαρό συντονισμό των εθνικών πολιτικών·

3. θεωρεί ότι τα τρωτά σημεία της ONE φανερώθηκαν στο πλαίσιο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, όταν σε ένα περιβάλλον υπερβολικά υψηλών επιπέδων δημόσιου και ιδιωτικού χρέους μη βιώσιμες ανισορροπίες οδήγησαν σε κρίση δημόσιου χρέους, κατά την οποία το δημόσιο κόστος δανεισμού αυξήθηκε θεαματικά σε ορισμένα κράτη μέλη, θέτοντας σε κίνδυνο λόγω της απουσίας κατάλληλου δημοσιονομικού μηχανισμού προστασίας αυτή καθεαυτή την ύπαρξη της ζώνης του ευρώ·

4. αναγνωρίζει τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί από την έναρξη της κρίσης όσον αφορά τη μείωση των κινδύνων και τα πολυάριθμα μέτρα που έλαβαν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ για να ενισχύσουν τον συντονισμό των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών·

5. διαπιστώνει ότι, παρά τις προσπάθειες αυτές και παρά την επιστροφή σε θετικό ρυθμό ανάπτυξης σε πολυάριθμες περιφέρειες της ΕΕ χάρη σε μεγάλο βαθμό σε εξωτερικούς παράγοντες, ο απλός συντονισμός των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών δεν ενίσχυσε την εθνική ικανότητα απορρόφησης οικονομικών κραδασμών ούτε απέτρεψε τη διεύρυνση του επενδυτικού χάσματος και την αύξηση των ανισοτήτων εντός της ONE ⁽¹⁾· ακόμη, οι πολιτικές που εφαρμόστηκαν αποδείχθηκαν ανεπαρκείς για την ενεργοποίηση ευνοϊκών για την ανάπτυξη, βιώσιμων και κοινωνικά ισόρροπων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων·

6. αναγνωρίζει ότι η ΕΚΤ έχει διασφαλίσει τη σταθεροποίηση του οικονομικού κύκλου από την έναρξη της κρίσης. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ζήτησε μεγαλύτερη ολοκλήρωση των θεσμικών οργάνων, ισχυρότερη και προορατική δημοσιονομική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ, καθώς και υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Η ΕτΠ αφενός προειδοποιεί ότι η νομισματική πολιτική δεν μπορεί από μόνη της να τονώσει την οικονομία, αφετέρου όμως υπογραμμίζει ότι οι τρέχουσες τάσεις των χαμηλών επιτοκίων ευνοούν τον δανεισμό και τις επενδύσεις. Οι θεμελιώδεις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και η οικειοποίηση τους στο επίπεδο που βρίσκεται πλησιέστερα στους πολίτες, αλλά και η δημοσιονομική υπευθυνότητα συνιστούν τα δομικά στοιχεία για την επιστροφή στη μακροπρόθεσμη, βιώσιμη ανάπτυξη·

7. σημειώνει ότι η έκθεση των πέντε προέδρων σχετικά με την ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής οικονομικής και νομισματικής ένωσης επισημαίνει ότι ένα σύστημα απορρόφησης κραδασμών στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ είναι απαραίτητο για να συμπληρωθούν οι αυτόματοι σταθεροποιητές σε εθνικό επίπεδο, εφόσον και όπου αυτό κριθεί αναγκαίο·

8. πιστεύει ότι, προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στο ευρώ, αυτό πρέπει να δικαιώσει τις προσδοκίες για σταθερότητα, σύγκλιση, ανάπτυξη και απασχόληση. Η δημοσιονομική ικανότητα θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη αυτών των στόχων. Η αλληλεγγύη συνδέεται στενά και εξαρτάται από την υπευθυνότητα, που σημαίνει ότι η πρόσθετη οικονομική στήριξη στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να παρέχεται μόνον εφόσον εξασφαλίζονται σε διαρκή βάση τόσο η δημοσιονομική υπευθυνότητα όσο και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις·

⁽¹⁾ Βλέπε την ετήσια επισκόπηση της απασχόλησης και της κοινωνικής κατάστασης στην Ευρώπη που παρουσιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2016.

9. επαναλαμβάνει ότι σε όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται για την επέκταση της ONE, όπως στη θέσπιση δημοσιονομικής ικανότητας ή στην καθιέρωση αυτόματων σταθεροποιητών, πρέπει να αναγνωρίζεται πλήρως και να στηρίζεται, όπου είναι δυνατόν, ο ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στη δημιουργία των προϋποθέσεων για βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτό ισχύει ιδίως για την υλοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και για τη δημιουργία ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση των επενδύσεων·

III. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

10. υπογραμμίζει ότι, βραχυπρόθεσμα, η ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης αποτελεί το πλέον αποτελεσματικό μέσο για την πρόληψη των κρίσεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων των οικονομικών κλυδωνισμών ⁽²⁾·

11. επισημαίνει ότι η τραπεζική ένωση καθιστά περισσότερο αξιόπιστη την αρχή που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ σύμφωνα με την οποία οι ανάγκες χρηματοδότησης των εθνικών τραπεζικών συστημάτων πρέπει να αποσυνδεθούν από τους εθνικούς δημόσιους προϋπολογισμούς και η τραπεζική κρίση σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ δεν πρέπει να επιφέρει τραπεζική κρίση σε ολόκληρη την ΕΕ·

12. κρίνει αναγκαία την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, καθώς και των κοινωνικών εταίρων στις συζητήσεις σχετικά με την εισαγωγή νέων εργαλείων όπως, λόγου χάρι, αυτόματων σταθεροποιητών οι οποίοι στοχεύουν να μετριάσουν τις επιπτώσεις των ασύμμετρων κλυδωνισμών·

13. εκτιμά ότι η κοινωνική διάσταση της ONE πρέπει να ενισχυθεί με την ανάληψη περαιτέρω δράσεων όσον αφορά τους δείκτες ανάπτυξης στις επιμέρους περιφέρειες και στα διάφορα κράτη. Θα πρέπει να δοθεί ξεχωριστή έμφαση σε πρωτοβουλίες στον τομέα των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και των διαρθρωτικών κοινωνικών δεικτών. Οι κοινωνικοί εταίροι σε περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην παρακολούθηση αυτών των δεικτών·

14. λαμβάνει υπό σημείωση την πεποίθηση ότι, για να μπορεί η ONE να διαθέτει έναν μηχανισμό προσωρινής απορρόφησης κλυδωνισμών, απαιτείται η εξασφάλιση δημοσιονομικής ικανότητας ⁽³⁾. Ενδεχόμενη δημοσιονομική ικανότητα δεν θα πρέπει να αλληλεπικαλύπτεται με τα μέσα της πολιτικής συνοχής, αλλά να τα συμπληρώνει·

15. φρονεί ωστόσο ότι μια δημοσιονομική ικανότητα σε επίπεδο ΕΕ δεν πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να πυροδοτεί τον κίνδυνο μόνιμων μεταβιβάσεων, με συνέπεια την υπονόμευση των κινήτρων για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση μιας υγιούς οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο, αλλά και των κινήτρων για την αντιμετώπιση εθνικών ή περιφερειακών διαρθρωτικών αδυναμιών. Προκειμένου να αποτρέπεται ο ρηθικός κίνδυνος, η δημοσιονομική ικανότητα θα πρέπει να συνδέεται στενά με την τήρηση του ευρύτερου πλαισίου διακυβέρνησης της ΕΕ και με την επίτευξη βημάτων προόδου όσον αφορά τη σύγκλιση·

16. ζητεί να καλούνται τα κράτη μέλη να επιδείξουν την εφαρμογή υπεύθυνης οικονομικής πολιτικής προκειμένου να διατηρήσουν την πρόσβασή τους στους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς οικονομικής σταθεροποίησης. Η χρήση αυτών των μηχανισμών πρέπει να συμβαδίζει με την πλήρη υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να ενισχυθούν η σύγκλιση, ο συντονισμός και η ολοκλήρωση, ενώ η χρηματοδοτική στήριξη δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε μόνιμες μονομερείς ροές κεφαλαίων μεταξύ κρατών ⁽⁴⁾. Αυτή η χρηματοδοτική στήριξη πρέπει να καθορίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να είναι προσωρινή και να συνοδεύεται από σαφές χρονοδιάγραμμα.

17. επισημαίνει ότι το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης (ΣΣΑ) πρέπει να τηρείται, όπως διευκρινίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής του Ιανουαρίου του 2015 με θέμα «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», και υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι κάθε κράτος μέλος να διαθέτει μια υγιή οικονομία και σταθερά δημόσια οικονομικά ως βασική προϋπόθεση για τις αναγκαίες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δημόσιες επενδύσεις·

18. εξάλλου εκτιμά ότι, για να εξασφαλιστούν επαρκή περιθώρια πραγματοποίησης επενδύσεων με παράλληλη τήρηση των δημοσιονομικών κανόνων, θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένο πραγματικό έλλειμμα για τις δημόσιες επενδύσεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, επιπλέον του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου του φρένου στο χρέος σε περίπτωση διαρθρωτικού ελλείμματος·

19. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για μεγαλύτερη οικονομική και κοινωνική σύγκλιση και ενίσχυση της ορθής διακυβέρνησης, καθώς είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη μόνιμων μεταβιβάσεων μεταξύ χωρών και ρηθικών κινδύνων και τονίζει ότι απαιτείται μεγαλύτερη σύγκλιση·

20. υπογραμμίζει συγχρόνως ότι οι κοινωνικές, οικονομικές και εδαφικές ανισότητες τόσο μεταξύ όσο και εντός των κρατών μελών μπορούν να μειωθούν μόνο μέσα από μια προσέγγιση που ενσωματώνει μια εδαφική διάσταση. Η έννοια της δημοσιονομικής ευθύνης δεν πρέπει να περιορίζεται στην κεντρική εφαρμογή κοινών κανόνων. Όσο μεγαλύτερη είναι η αποκέντρωση και η τοπική προσαρμογή των δημόσιων δαπανών, τόσο περισσότερα είναι τα κίνητρα και ευνοϊκότερες οι προϋποθέσεις για δημοσιονομική υπευθυνότητα, μεταρρυθμίσεις και ελκυστικότητα των επενδύσεων·

⁽²⁾ Γνωμοδότηση με θέμα «Συνέχεια στην έκθεση των πέντε Προέδρων: “Η ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης της Ευρώπης”» της 7ης Απριλίου 2016, εισηγητής: ο κ. Paul Lindquist, COR-2015-05112, σημείο 24.

⁽³⁾ Γνωμοδότηση του κ. Lindquist, ό.π., σημείο 35.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση του κ. Lindquist, ό.π., σημείο 33.

21. υπογραμμίζει ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν οι περιφερειακές αποκλίσεις προκειμένου να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες, να ενισχυθεί η ανάπτυξη, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να βελτιωθούν η ανταγωνιστικότητα και η συνοχή εντός της ΟΝΕ και της ΕΕ. Ταυτόχρονα προβάλλει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως εργοδότες, επενδυτές, πάροχοι υπηρεσιών, σχεδιαστές, καταλύτες και ρυθμιστές αλλαγών και επενδυτικοί εταίροι·

22. επισημαίνει ότι ένα υψηλό επίπεδο οικειοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε τοπικό επίπεδο εκ μέρους των ενδιαφερόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών είναι ουσιώδους σημασίας για την επιτυχία τους και αναδεικνύει την εδαφική διάσταση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η Επιτροπή των Περιφερειών επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέσπιση ενός κώδικα δεοντολογίας ο οποίος θα εξασφαλίζει τη διαρθρωμένη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμβάλλοντας επίσης και στην προετοιμασία των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ⁽⁵⁾·

23. καλεί τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν την ένωση κεφαλαιαγορών, η οποία θα καταστήσει εφικτές τις διασυννοριακές ροές κεφαλαίων χωρίς να υπονομεύεται η σταθερότητα των επιμέρους περιφερειών και χωρών και θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις, ιδίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ, έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα χρηματοδοτικών πηγών, και να περιοριστούν κατ' αυτόν τον τρόπο οι οικονομικοί κλυδωνισμοί ⁽⁶⁾·

IV. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ

24. επισημαίνει ότι το ευρώ εισήχθη χωρίς δημοσιονομικές δομές υποστήριξης για την αντιμετώπιση τυχόν ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ και σημειώνει ότι σε μεγάλο βαθμό ο προϋπολογισμός της ΕΕ αδυνατεί να κινητοποιήσει γρήγορα χρηματοδοτικούς πόρους, όταν αυτό απαιτείται για τη σταθεροποίηση των αγορών, την αναχρηματοδότηση τραπεζών ή την αντιμετώπιση κρίσεων στο ισοζύγιο πληρωμών·

25. καλεί την Επιτροπή κατά την εκπόνηση των μελλοντικών ευρωπαϊκών οικονομικών και χρηματοπιστωτικών πολιτικών να προβλέπει τη δυνατότητα χρήσης οικονομικών δεικτών για κάθε περιφέρεια έτσι ώστε να καθορίζεται η οικονομική της ευημερία ως προς το δημόσιο χρέος και η συμβολή της στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού ΑΕγχΠ·

26. υπογραμμίζει την ανάγκη να συζητηθεί διεξοδικά η δομή και ο σχεδιασμός της δημοσιονομικής ικανότητας και να εξευρεθεί μια λύση η οποία να ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις διαφάνειας και δημοκρατικού ελέγχου, καθώς και με τη ρήτρα περί «μη διάσωσης» που θεσπίζεται στο άρθρο 125 της ΣΛΕΕ ⁽⁷⁾·

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

27. φρονεί ότι θα πρέπει να πληρούνται και οι δύο λειτουργίες· πρώτον, πρέπει να ενθαρρύνεται η πραγματοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από τα κράτη μέλη σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας, ούτως ώστε να δοθεί ώθηση στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση εντός της ζώνης του ευρώ και να βελτιωθεί η οικονομική ανταγωνιστικότητα και η ανθεκτικότητα της ευρωζώνης· και, δεύτερον, οι διαφορές μεταξύ των κύκλων οικονομικής δραστηριότητας των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που απορρέουν από διαρθρωτικές διαφορές θα μπορούσαν να εξομαλυνθούν με τη θέσπιση ενός μέσου για την αντιμετώπιση ασύμμετρων κραδασμών·

28. αναγνωρίζει την ανάγκη να επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις βιώσιμες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να προαχθούν η σύγκλιση, η ανάπτυξη, η απασχόληση, η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα με τρόπο που να αποτρέπεται αποτελεσματικά η εκδήλωση ασύμμετρων κραδασμών·

29. καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν την παραχώρηση στις τοπικές και στις περιφερειακές αρχές μεγαλύτερης φορολογικής αυτονομίας, προκειμένου να ενισχυθεί η οικειοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και να εξασφαλιστεί η καλύτερη εφαρμογή τους·

30. θεωρεί ότι, για την υλοποίηση των συμφωνημένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη, θα πρέπει να εφαρμοστεί με σύνεση η ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη που υπερβαίνει τα υφιστάμενα μέσα της πολιτικής συνοχής. Κάθε δυνατή πρόσθετη στήριξη δεν θα πρέπει να αλληλεπικαλύπτεται με τα υφιστάμενα μέσα, αλλά να τα συμπληρώνει·

31. θεωρεί ότι η χρηματοδοτική στήριξη πρέπει να συνδεθεί με την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Το πρόγραμμα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (Structural Reform Support Programme — SRSP), το οποίο έχει δημιουργηθεί για να παρέχει τεχνική υποστήριξη στις εθνικές αρχές, θα μπορούσε να αναπτυχθεί περαιτέρω ως συμβολή στη λειτουργία διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της δημοσιονομικής ικανότητας·

⁽⁵⁾ COR-2016-05386-00-00-DT.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση του κ. Lindquist, ό.π., σημείο 30.

⁽⁷⁾ Ψήφισμα με θέμα «Βιώσιμο μέλλον για την οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ)», σημείο 21.

32. θεωρεί σκόπιμο να εξεταστεί κατά πόσον μπορεί να αποδειχθεί αποτελεσματικό ένα πρόσθετο μέσο προώθησης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων το οποίο θα χρηματοδοτεί, με τη μορφή δανείων, μια δημόσια πολιτική επενδύσεων. Με αυτή τη στρατηγική θα μπορούσε να εντοπιστεί μια δέσμη χρηματοδοτικών πηγών και επενδυτικών έργων που χρειάζονται για τη στήριξη της εφαρμογής των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων·

33. πιστεύει ότι, ανεξάρτητα από τις εν εξελίξει δράσεις υπέρ της σύγκλισης και των βιώσιμων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και λαμβανομένης υπόψη της ισχυρής ολοκλήρωσης που χαρακτηρίζει τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, δεν μπορούν να αποκλειστούν πλήρως οι ασύμμετροι κλυδωνισμοί οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν συνολικά τη σταθερότητα της ζώνης του ευρώ. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί ένα μέσο που θα επιτρέπει την άμεση σταθεροποίηση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης·

34. θεωρεί ότι σε ορισμένες χώρες οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, δεδομένου του ρόλου που διαδραματίζουν στα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας των κρατών μελών, μπορεί να είναι πιο ευάλωτες στις επιπτώσεις των ασύμμετρων κραδασμών·

35. κρίνει αναγκαία την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) και τη μετατροπή του σε ένα Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο με επαρκή ικανότητα δανειοδοσίας και δανειοληψίας και με μια σαφώς καθορισμένη εντολή, η οποία θα προβλέπει και την ενδεχόμενη συμβολή του στη δημοσιονομική ικανότητα της ζώνης του ευρώ·

36. υποστηρίζει ότι η δημοσιονομική ικανότητα θα πρέπει να υπόκειται στην από κοινού λήψη αποφάσεων και εφαρμογή σε επίπεδο ΟΝΕ, αλλά θα πρέπει να παραμένει ανοικτή, σε εθελοντική βάση, και για τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ·

VI. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

37. υπενθυμίζει το αίτημά της για ενεργό συμμετοχή της ΕτΠ στις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη λευκή βίβλο σχετικά με το μεταβατικό διάστημα μεταξύ της φάσης 1 και φάσης 2 των μεταρρυθμίσεων της ΟΝΕ·

38. υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι κατά την εμβάθυνση της νομισματικής ένωσης να συνυπολογιστεί και ο αντίκτυπος των μέτρων στις σχέσεις με τις χώρες εκτός ευρωζώνης·

39. επισημαίνει ότι όλα τα μέτρα που αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της ΟΝΕ πρέπει να εφαρμόζονται με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια και με τη συνεκτίμηση της δημοκρατικής νομιμότητας της νομισματικής ένωσης.

Βρυξέλλες, 8 Φεβρουαρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA